

دعای وداع ماه رمضان

اولین مطلبی که در ملحقات بیان می شود، دعای وداعی است که در ماه مبارک رمضان می خوانیم: شیخ کلینی رضوان الله علیه در کتاب کافی روایت کرده از ابو بصیر از حضرت صادق علیه السلام این دعا را برای وداع ماه رمضان

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمُنْزَلِ شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

ای خدا تو خود در کتابی که نازل کردی فرمودی ماه رمضان آن ماهی است که در آن قرآن نازل شده

وَهَذَا شَهْرُ رَمَضَانَ وَقَدْ تَصَرَّمْتُ فَاسْأَلُكَ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَكَلِمَاتِكَ التَّامَّةِ

و این شهر مبارک رمضان به پایان رسید پس از تو درخواست می کنم به حق ذات بزرگوار کریمت و به حق کلمات تامه خاصانت

إِنْ كَانَ بَقِيَّ عَلَيَّ ذَنْبٌ لَمْ تَغْفِرْهُ لِي أَوْ تُرِيدُ أَنْ تُعَذِّبَنِي عَلَيْهِ أَوْ تُقَالِسَنِي بِهِ

که اگر تا اکنون بر من گناهی باقی است که هنوز نبخشیده ای و اراده عذاب و رنج مرا به آن گناه داری

أَنْ لَا يَطْلُعَ فُجْرُ هَذِهِ اللَّيْلَةِ أَوْ يَتَصَرَّمَ هَذَا الشَّهْرُ إِلَّا وَقَدْ غَفَرْتَهُ لِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای خدا آن گناه را پیش از آنکه صبح این شب آخر رمضان طلوع کند و این ماه تمام به پایان رسد کرم کن و از آن گناه در گذر ای مهربانترین مهربانان عالم

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ بِحَمْدِكَ كُلِّهَا وَأُولَئِكَ وَأَخْرَهَا مَا قُلْتَ لِنَفْسِكَ مِنْهَا

ای خدا تو را ستایش می‌کنم به جمیع صفات کمال از اول تا به آخر آنچه را تو خود در ستایش خویش فرموده‌ای

وَمَا قَالِ الْخَلَائِقُ الْحَامِدُونَ الْمُجْتَهِدُونَ الْمُعْدُوذُونَ (الْمُعَدِّدُونَ) الْمُؤَفِّرُونَ (الْمُؤَثِّرُونَ) ذِكْرَكَ وَالشُّكْرَ لَكَ

و آنچه خلائقی که با کمال جهد و توجه پس به حمد و ستایشت و با تعظیم به ذکر و شکر می‌پردازند

الَّذِينَ أَعْنَتَهُمْ عَلَىٰ آدَاءِ حَقِّكَ مِنْ أَصْنَافِ خَلْقِكَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ

یعنی آن کسانی که تو آنان را بر اداء حق بندگیت یاری کردی از انواع خلق از ملائکه مقرب

وَالنَّبِيِّينَ وَالرُّسُلِينَ وَأَصْنَافِ النَّاطِقِينَ وَالْمُسَبِّحِينَ لَكَ مِنْ جَمِيعِ الْعَالَمِينَ

و پیامبران و رسولان و اصناف ناطقین به ذکر و تسبیح گویان حضرتت تمام عالمیان به همه این حمدها تو را ستایش می‌کنیم

عَلَىٰ أَنَّكَ بَلَّغْتَنَا شَهْرَ رَمَضَانَ وَعَلَيْنَا مِنْ نِعْمِكَ وَعِنْدَنَا مِنْ قِسْمِكَ وَإِحْسَانِكَ وَتَظَاهُرِ أَمْتِنَا نِكَ

که تو ما را به این ماه رمضان رسانیدی در حالی که نعمتهایت بر ما وافر و نزد ما از قسمت روزیت و کرم و احسان و امتنان متظاهر بود

فَبِذَلِكَ لَكَ مُنْتَهَى الْحَمْدِ الْحَالِدِ الدَّائِمِ الرَّكَدِ الْخُلْدِ السَّرْمَدِ

پس در مقابل این نعمتها تو را حمد کنیم ستایش شایسته در منتهای حد حمدی همیشگی و بر دوام و ثبات و مخلد و سرمدی

الَّذِي لَا يَنْفَدُ طَوْلَ الْأَبَدِ جَلَّ ثَنَاؤُكَ أَعْنَتْنَا عَلَيْهِ

که طول ابدیت آن حمد را پایان ندهد ای خدا ثنای تو بزرگ است تو ما را یاری کردی بر اداء وظیفه این ماه شریف

حَتَّى قَضَيْتَ عَنَّا صِيَامَهُ وَقِيَامَهُ مِنْ صَلَاةٍ وَمَا كَانَ مِنَّا فِيهِ مِنْ بَرٍّ أَوْ شُكْرٍ أَوْ ذِكْرٍ

تا آنکه روزه آن و اقامه نماز و آنچه از اعمال خیر و شکر و ذکر تو کردیم تو از ما ادا فرمودی

اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْهُ مِنَّا بِأَحْسَنِ قَبُولِكَ وَتَجَاوُزِكَ وَعَفْوِكَ وَصَفْحِكَ وَغُفْرَانِكَ وَحَقِيقَةَ رِضْوَانِكَ

پروردگارا پس تو از کرم اعمال خیر ما را بحد کامل بپذیر و مقبول درگاهت بگردان و از ما بکرمت درگذر و ما را مشمول عفو و ملامفت و آمرزش خود و حقیقت خوشنودی خویش قرار ده

حَتَّى تُظْفِرْنَا (تُظْفِرْنَا) فِيهِ بِكُلِّ خَيْرٍ مَطْلُوبٍ وَجَزِيلٍ عَطَاءٍ مَوْهُوبٍ

تا ما را در این ماه فیروز و موفق بر هر کار نیکوی مطلوب و عطای بزرگ موهبت گردانی

وَتُوقِنَا فِيهِ مِنْ كُلِّ مَرْهُوبٍ أَوْ بَلَاءٍ مُجْلُوبٍ أَوْ ذَنْبٍ مَكْسُوبٍ

و هم از کرم از هر چه مخوف و ترسناک است و هر بلا که بسوی ما می کشند و هر گناه که به عمل آریم ما را از آن محفوظ دار

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِعَظِيمٍ مَا سَأَلْتُ بِهِ أَحَدٌ مِنْ خَلْقِكَ مِنْ كَرِيمٍ أَسْمَائِكَ وَجَمِيلٍ ثَنَائِكَ وَخَاصَّةٍ دُعَائِكَ

ای خدا از تو درخواست می کنم به عظیم امری که احدی از خلقت درخواست کنند از اسماء کریم و ثنای جمیل و دعای خاص تو

أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

که نخست درود فرستی بر محمد و آل محمد (ع)

وَأَنْ تُجْعَلَ شَهْرُنَا هَذَا أَكْبَرُ شَهْرِ رَمَضَانَ مَرَّ عَلَيْنَا مِنْذُ أَنْزَلْتَنَا إِلَى الدُّنْيَا بَرَكَةً فِي عِصْمَةِ دِينِي وَخَلَاصِ نَفْسِي

و این ماه رمضان ما را بزرگترین و با برکتترین ماه مبارکی قرار ده که از هنگامی که ما را به دار دنیا آوردی تا کنون بر ما گذشته است هم از جهت حفظ دین و خلاص و نجات جانم

وَقَضَاءِ حَوَائِجِي وَتَشْفَعِي فِي مَسَائِلِي وَتَمَامِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ وَصَرَفِ السُّوءِ عَنِّي وَلِبَاسِ الْعَافِيَةِ لِي

فِيهِ

و هم از جهت برآمدن حاجت‌هایم و مرا تو خود شفیع باش در مسئلت‌هایم از درگاهت و اعطای نعمت کامل و برطرف شدن بدیها از من و پوشیدن لباس ببخش و عافیت برایم در این ماه شریف

وَأَنْ تَجْعَلَنِي بِرَحْمَتِكَ مِمَّنْ خَرَّتْ (خُرْتُ) (ادَّخَرْتُ) لَهُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ وَجَعَلْتَهَا لَهُ خَيْرًا مِنْ أَلْفِ

شَهْرٍ

و هم در این ماه از لطف و رحمت مرا از آنان قرار ده که ثواب لیلۃ القدر را که بهتر در اجر از هزار ماه است بر آنها اختیار و ذخیره کرده‌ای

فِي أَعْظَمِ الْأَجْرِ وَكَرَائِمِ الدُّخْرِ وَحُسْنِ الشُّكْرِ وَطُولِ الْعُمُرِ وَدَوَامِ الْيُسْرِ

و هم ذخیره‌های پر بهای دیگر و شکرگزاری نیکو و طول عمر و آسایش دائم

اللَّهُمَّ وَأَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ وَطَوْلِكَ وَعَفْوِكَ وَنِعْمَانِكَ وَجَلَالِكَ وَقَدِيمِ إِحْسَانِكَ وَأَمْتِنَانِكَ

ای خدا و از تو سؤال می‌کنم به حق رحمت واسعه و احسان و عفو و بخشش نعمت‌هایت و به حق جلال و عظمت عطاء و احسان قدیم از لیت

أَنْ لَا تَجْعَلَهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنَّا لِشَهْرِ رَمَضَانَ حَتَّى تُبَلِّغُنَاهُ مِنْ قَابِلٍ عَلَى أَحْسَنِ حَالٍ

که این رمضان را آخر عهد عمر من با ماه مبارک رمضان قرار ندهی تا در سال آتیه هم بر بهترین حال مرا
نایل سازی به ثواب ماه مبارک

وَتُعَرِّفَنِي هِلَالَهُ مَعَ النَّاطِرِينَ إِلَيْهِ وَالْمُعْتَرِّفِينَ (وَالْمُتَعَرِّفِينَ) لَهُ فِي أَعْفَى عَافِيَتِكَ وَأَنْعَمِ نِعْمَتِكَ

و هلال ماه رمضان را بمن نشان دهی با سایر مؤمنانی که بنظاره ماه شب اول پرداخته و مقرر و معترف
با احترام این ماهند در حالی که در عافیت و آسایش کامل باشم و بهترین نعمتها

وَأَوْسَعِ رَحْمَتِكَ وَأَجْزَلِ قِسْمِكَ يَا رَبِّي الَّذِي لَيْسَ لِي رَبُّ غَيْرُهُ

و وسیعترین رحمت و عظیمتر قسمت ای پروردگار من که جز تو مرا پروردگاری نیست

لَا يَكُونُ هَذَا الْوَدَاعُ مِنِّي لَهُ وَدَاعٌ فَنَاءٌ وَلَا آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِلِقَاءِ حَتَّى تُرِيدَهُ مِنْ قَابِلٍ

این وداعی که با ماه رمضان کردم وداع فنا و مرگ و آخرین عهد ملاقاتم با ماه مبارک رمضان نباشد تا آنکه
به من در سال آتیه باز ماه رمضان را بنمایی

فِي أَوْسَعِ النُّعْمِ وَأَفْضَلِ الرَّجَاءِ وَأَنَا لَكَ عَلَى أَحْسَنِ الْوَفَاءِ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ

در حالی که در وسیعترین نعمت باشم و بهترین امید و با تو در بهترین عهد وفاداری باشم البته تو مستجاب
کننده دعای خلقی

اللَّهُمَّ اسْمِعْ دُعَائِي وَارْحَمْ تَضَرُّعِي وَتَذَلُّلِي لَكَ وَاسْتِكَانَتِي وَتَوَكُّلِي عَلَيْكَ

ای خدا دعای مرا اجابت کن و به تضرع و زاریم ترحم فرما و بر ذلت و خواریم و اعتماد و توکلم بر حضرتت
رحم آر

وَأَنَا لَكَ مُسَلِّمٌ لَا أَرْجُو نَجَاحًا وَلَا مُعَافَاةً وَلَا تَشْرِيفًا وَلَا تَبْلِيغًا إِلَّا بِكَ وَمِنْكَ

و من تسلیم فرمان توام و امید نجات و رستگاری و سلامت و شرافت و نیل به مقصد جز به حضرتت و از
درگاه کرمت ندارم

وَأَمِّنُ عَلَى جَلِّ ثَنَائِكَ وَتَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ بِتَبْلِيغِي شَهْرَ رَمَضَانَ

و بر من منت گذار ای خدایی که ثنایت بزرگ و نامهای مبارکت مقدس است و عمر مرا تا به رمضان دیگر
برسان

وَأَنَا مُعَافَى مِنْ كُلِّ مَكْرُوهٍ وَمَحْدُورٍ وَمِنْ جَمِيعِ الْبُؤَاتِقِ

در حالی که مرا سلامتی و آسایش از هر امر ناگوار و ترسناک و عافیت از هر سختی و بلاء عطا فرما

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَعَانَنَا عَلَى صِيَامِ هَذَا الشَّهْرِ وَقِيَامِهِ حَتَّى بَلَغَنِي آخِرَ لَيْلَةٍ مِنْهُ

شکر و ستایش خدای را که ما را برای روزه این ماه شریف یاری فرمود و بر قیام نماز تا آخرین ليله ماه
مبارک مرا نایل گردانید.